

des de Sant Maurici, amb aquella visió de la gran mola, les canals fondes i tortuoses i aquella carena dentada alçant-se majestuosa els impressionà vivament. Si no n'hi havia prou, un altre company afegí: *"Fa una setmana que vingueren aquí uns francesos que digueren que hi havien pujat, i que hi havien trobat unes targetes d'altres francesos que hi havien pujat ja anys enrere. Aquí no s'ho creu ningú, diuen que és una bravata francesa, però si és veritat és una vergonya que els gavatxos hagin de ser més que nosaltres"*.

Efectivament el desafiament estava engegat i quedaren entesos per l'endemà. Aquella tarda enllestiren els preparatius i encara els sobrà temps per fer una bona passejada per la vall.

De bon matí fan una fregida de truites salmonades de l'estany de Sant Maurici abans de començar a preocupar-se per l'ascensió. Amb binocles van resseguir la muntanya per trobar-hi una via d'accés i per més que miren no veuen un punt practicable. Miren la canal central, però sobre la congesta hi ha 8 o 10 metres que des d'allà no veuen la manera de pujar-los. A més queda el dubte de si des de la canal es pot pujar als cims.

Finalment es decideixen per una canal que hi ha més a l'Oest, a la qual s'atansen per veure si és practicable. Son dos quarts de deu, Mossèn Oliveras marxa amb l'Anselm que de tots els companys és el més entusiasmada, ja que els altres, sols per aquella voluntat de pujar-hi els titllen de suïcides. L'Anselm està marejat i al primer esforç decideix deixar-ho. Davant d'aquest problema demana per substituir-lo en Joan Abella, el mosso que els ha acompanyat des de Sant Joan de l'Erm, i que ja ha demostrat que és intrèpid i lleuger com una daina.

Al cap de poc ja son enfront de la roca granítica, que tot i molt dreta forma relleixos on hom es pot agafar i pujar amb relativa facilitat. Més amunt la canal s'estreny més i més. Troben un bloc encastat a mitja canal, assegurant ben bé el peu i agafant-se a un relleu de la roca Mossèn Oliveras intenta passar, la pedra es belluga i li ve al damunt, l'aguanta com pot mentre li diu al company que s'arreceri, un cop aquest està a cobert, la deixa caure daltabaix. Se sent un terratrèmol espantós amb una forta sentor de pólvora. Els companys a baix s'alarmen pensant que no s'hagin

estimat, fins que senten les seves veus que fan via cap amunt.

Fa mitja hora que van pujant, les dificultats creixen en algun punt, els de baix ja no responen als seus crits i es troben sols enmig d'aquelles roques desolades *"Mai petjada humana devia haver trepitjat aquesta herba: la solitud és espantosa, i la fan més sensible encara les gralles, que van i venen del cingle on deuen tenir els nius"*.

En l'últim tram de la canal es puja bé, i fan molta via. El company Abella molt més jove i amb més empenta li passa al davant i l'espera al capdamunt de la canal, on ambdós aprofiten per reposar i gaudir de la vista. Admiren la grandiositat d'aquelles muntanyes i repassen el camí fet abans d'emprendre l'últim tram fins al cim.

Es giren cap a l'Est, i el veuen al davant, dret com una xemeneia. En començar a pujar es troben una roca molt descomposta i com que cauen moltes pedres, decideixen pujar separats cadascú pel seu cantó. Mossèn Jaume pateix pel jove company i li va donant consells *"tanteja bé les pedres, ans de carregar-t'hi. Sobretot assegura bé les mans: no hi fa res que els peus et fallin, si tens les mans segures. Forceja tant com puguis la pedra ans de repenjar-t'hi"*.

Deixa també testimoni escrit del seu estat d'ànim en aquest últim tram abans d'arribar al cim: *"Aquesta lletania repetida amb veu anguniosa i només interrompuda per algun parentostre a Sant Antoni fou com l'himne d'aquella penosa marxa. Gràcies a Déu tot anà bé. Jo més destre (mal m'està dir-ho) en aquella gimnàstica, vaig avançar-me, i de seguida un crit de joia: Ja hi sóc! A ple pulmó"*.

A un quart d'una guanyen el cim i es convencen que efectivament els francesos hi han pujat. Troben un pot de llauna amb les targetes corresponents. D'elles resulta que la primera ascensió s'havia fet l'any 1901 per Ludovic Fontan i l'Isidor Romeu amb tres guies.

Els nostres amics no porten cap targeta per deixar i trossegan una capsa de mistos on escriuen quatre notes de la seva odissea i la deixen dins el pot de llauna. Volen baixar una penyora perquè els del poble d'Espot no dubtin de la seva ascensió, però endur-se una d'aquelles targetes ho consideren un sacrilegi. Veuen que un dels guies que havia acompanyat el Sr. Fontan també hi havia deixat pel seu compte una targeta anunci fent saber que Jean Augusto i Raphael eren guies de primera per a tots els Pirineus, i podien oferir cavalls i tartanes de tota mena. Els sembla una facècia oferir cavalls i tartanes al que s'enfilin als Encantats i creuen que baixant aquella targeta encara els faran un favor a aquells guies, ja que a les terres planes, ben segur trobaran més clients, i se l'emporten com a document acreditatiu.

Mirant i admirant el paisatge els ha passat el temps volant i cal baixar, són ja la una i pateixen pels companys que amb la tardança no passin ànsia.

